

I denne delen av buejegerskolen skal det handle om bl.a. kamuflasje og teknikker for avstandsmåling.

Et av buejegerens viktigste hjelpemidler er kamuflasje. Vi ser ved å studere dyrelivet rundt oss at de fleste dyreartene fra naturens side er utstyrt med en utrolig flott kamuflasje i form av farger og mønstre. Og grunnen for dette er naturligvis at de skal gå mest mulig i ett med omgivelsene rundt seg for å unngå å bli oppdaget. For buejegeren er det minst like viktig ikke å bli oppdaget av viltet han jakter på.

En viktig detalj det er lett å glemme, er ansikt og hender. Du har sikkert lagt merke til, hvis du ser andre jegere eller turgåere i skogen, hvor godt det hvite ansiktet og hendene synes, selv på lang avstand. Dyr er veldig vare for bevegelser, og hvis de ser sånne hvite flekker som beveger seg i skogen, så er de over alle hauger før man får sukk for seg.

Derfor er det ekstremt viktig å skjule hender og ansikt, enten ved hjelp av hansker og maske, eller med kamuflasjemaling. Ansiktsmaske kan ha den bakdelen at den kan bli veldig varm, eller at den kan komme i veien og hindre fri sikt når du skal sikte gjennom peepen. Ansiktsmaling har vist seg å være mest praktisk i så måte, selv om det ofte kan være litt av en jobb å vaske den bort når du kommer hjem etter jakten. Hvis du allikevel velger ansiktsmaling, så er det ikke nødvendig å male hele ansiktet. Noen enkle streker, og gjerne i forskjellige farger, vil være tilstrekkelig.

Buejegerskolen

I en serie artikler vil Buejegerskolen bli presentert her i Buejegeren. Artikkelsen er i første rekke ment å være til hjelp for ferske buejegere, men vi tror at også de mer erfarne vil finne noen tips her.

Buejegerskolen er i hovedsak forfattet av Arve O. Vestgård, med unntak av det som omhandler oppsett og trimming som er skrevet av Cato Eide.

Dette er den tredje artikkelen i serien.

Kamuflasjeklær:

Kamuflasjeklær finnes å få kjøpt i et utall varianter når det gjelder farger, mønstre og stoff. Det er svært viktig at stoffet er mykt, slik at det ikke bråker hvis du kommer borti kvister og greiner. Det er også viktig at farge og mønster passer best mulig til vegetasjonen i terrenget der du jakter.

Jakter du kun i ett bestemt område, så er saken grei, men hvis du jakter i flere forskjellige områder med forskjellig vegetasjon, så bør du ideelt ha flere sett med kamuflasjeklær. Hvilke mønstre som passer best i ditt tilfelle, blir en av oppgavene dine å finne ut. Her gjelder prøve- og feilemetoden. Jakter flere sammen, slik at man kan observere hverandre, så finner man fort ut hva som passer eller ikke.

Vær oppmerksom på at forholdsvis mørke og tette

mønstre har lett for å gli sammen og gi inntrykk av en ensfarget mørk flate på litt avstand. Det gjelder å få brutt opp den menneskelige kroppsformen mest mulig.

Når man har fått bestemt seg for et mønster, så er man allikevel ikke helt i mål. Trenger man tynne klær for evt. tidligjakt, eller rett og slett en Afrikajakt i behagelige temperaturer? Eller trenger man godt isolerte klær for postering på dager med opptil mange minusgrader? Hva med regnvær? Tåler kamoklærne dine fuktighet? Det finnes klær på markedet som ivaretar flere av disse problem-stillingene, men det er ikke til å stikke under en stol at man i ytterste konsekvens trenger flere sett. Det kan for manges vedkommende bety en betydelig investering, men trøst deg med: "Rom ble ikke bygget på en dag." Man trenger nødvendigvis ikke alt på en gang. Det viktigste er å ta kamuflasje-problematikken på alvor, for den er mye viktigere enn du kanskje tror.

Fottøy:

Fottøy er en del av bekledningen som er spesielt viktig for buejegeren. Og da tenker jeg ikke nødvendigvis på at du ofte er så nær innpå dyrene at de kan lukte tåfisen din. Det er nesten bare i Afrika man kan jakte i joggesko, så jeg forutsetter at vi i det etterfølgende ser på forskjellige varianter av støvler.

Det finnes i hovedsak 3 varianter: Gummistøvler, lær/skinnstøvler og støvler i Cordura nylon. Sistnevnte varianten har alltid en Gore-Tex eller annen type membran innebygget for at de skal være vanntette. Vi skal raskt se på fordeler/ulempene ved de forskjellige typene.

Gummistøvler

Velkjent fottøy for norske jegere. Fordel: Etterlater minimalt med luktspor langs ruten der du ferdes. Bakdel: Man blir fort fuktig på bena av svette. Er ekstremt kalde i snø og på kalde dager.

Gir forholdsvis dårlig ankelstøtte.

Lær/skinnstøvler

Har økt i popularitet her på berget. Fordel: Gir som regel god ankelstøtte. Hvis smurt og behandlet ordentlig, så holder de deg tørr og varm på bena. Bakdel: Etterlater rikelig med luktspor der du går, enten av smøring, rester av garvesyre i læret, eller av svette som trenger gjennom skinnen/læret. Noen varianter har dog Gore-Tex membran innebygget. Forholdsvis tunge.

Cordura nylon støvler

Finnes å få tak i, men er foreløpig ikke så vanlige her til lands. Fordel: Veldig lette og behagelige å gå i. Gir rimelig god ankelstøtte. Krever minimalt vedlikehold. Etterlater minimalt med luktspor pga. Gore-Tex membranen. Min klare anbefaling til buejegere, med unntak av i terreng hvor du må krysse elver, store bekker etc.

Hva er spesielt viktig med alle støvler, uansett type? Jo, det er sålen. Vi vet alle hvordan såler det vanligvis er på gummistøvler. Av gummi, med lett blanding av mønstre og hardhet. På lær/skinnstøvler er det nå ganske vanlig med såler av type Vibram, med grovt gripe-mønster. Disse er stødige og gode på foten, og sklisikre ute i terrenget. Men etter min mening omtrent ubrukelige på buejakt. Hva jeg mener med det? Jo, sålene er altfor stive og harde. Trækker du på en tørrkvist ute i skogen, så knekker garantert kvisten. Vi vet alle hva det betyr. Det er svært viktig at sålen er av myk gummi som gir etter når du trækker på kvisten. Støvler av type Cordura nylon er svært ofte bygd med buejegere for øyet, og majoriteten av disse har myke, fine såler som det går an å snikjakte med.

Avstandsbedømmelse

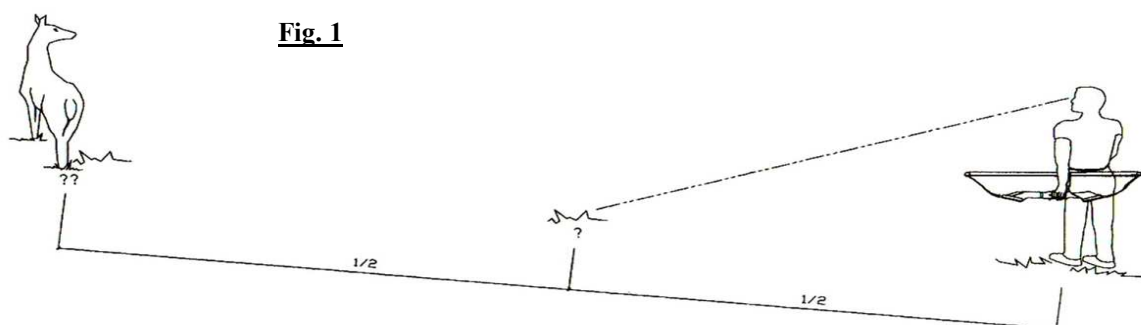
Noe av det vanskeligste du kommer bortom som buejeger. Her bør du avsette mye tid til trening. Vi er så heldige at det finnes utmerkede hjelpemidler å få kjøpt til bruk under virkelig jakt (se neste tema), men vi skal ta for oss noen grunnleggende teknikker som man kan bruke i situasjoner hvor bruk av avstandsmåler ikke er praktisk mulig. Du har kanskje ikke gått til det skritt å kjøpe en enda, du kan ha glemt den igjen hjemme, eller at viltet plutselig står der og du ikke har tid til å få måleren opp av lomma.

Metode 1.

La oss begynne med å se på figur 1. Skytteren har her valgt å prøve å dele opp avstanden til målet i to like stykker. Da kan han forholde seg til et punkt som er mye nærmere, og følgelig mye enklere å bedømme avstanden til. Når han er sikker på denne avstanden, så multipiserer han den med 2 og får så avstanden helt frem til målet.

Metode 2.

Denne metoden går ut på at skytteren har målt opp og innprentet i hjernen hvor lang en avstand på for eksempel 5 m er, og så prøver han å se for seg hvor mange skritt på 5 m han kan ta bort til målet. Hvis det etter et

antall skritt likevel er igjen en kortere avstand, så prøver han å bedømme denne separat. Summen av 5 m-skrittene og resten er avstanden til målet. Mengden av trening du legger i dette vil avgjøre hvor rask du er til å finne avstanden. Hvis du heller ville foretrekke en skrittlengde på 10 m, så er dette helt og holdent opp til deg. Du velger selv den metoden som faller enklest for deg.

Metode 3.

Noen foretrekker å trene seg opp til bare ved å studere viltet, dets naturlige størrelse, for så prøve å forestille seg hvor stort det vil fortone seg på ulike avstander. Selvsagt en veldig rask metode, men det krever ufattelig mye trening, og metoden er etter min mening for unøyaktig til at jeg vil anbefale den med mindre du har helt spesielle evner.

Bedømmelse av avstand ved skyting i bratte vinkler.

Hvis du sitter i en treestand, står frem på en fjellskrent eller i en annen situasjon som betinger at du evt. må skyte i bratte vinkler, enten oppover eller nedover, så er det spesielle ting du må være obs. på med hensyn til avstandsbedømmelsen.

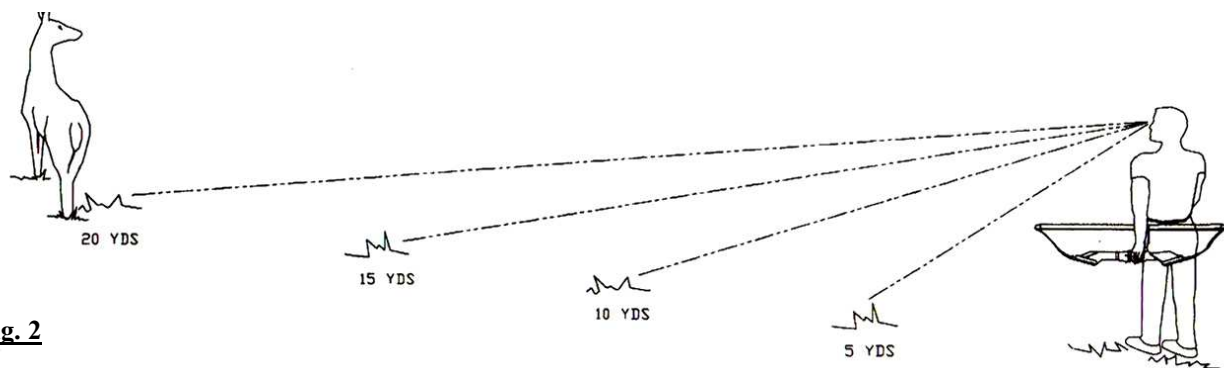

Fig. 2

Uansett hvordan pilen flyr når den forlater buen, så vil den påvirkes av jordens gravitasjons-krefter. Hvor lenge den vil påvirkes avgjøres av den horisontale avstand pilen flyr i forhold til jordens overflate. Skyter du på et flatt jorde, så vil den horisontale avstanden være lik med den virkelige målte avstanden til målet. Hvis du derimot skyter i en vinkel i forhold til horisontalen, så vil den horisontale avstanden forandre seg mer og mer ettersom hvor bratt vinkelen blir. Se figur 3.

Her ser du at selv om avstanden langs siktelinjen er 20 yds., så er den horisontale avstanden bare 10 yds. Dvs. gravitasjonskraften påvirker pilen over en avstand på 10 yds., og du må velge siktepinne og sikte slik du ville gjort på 10 yds. Det krever mye trening å bli fortrolig med hvor mye kortere skyteavstanden blir i forhold til siktelinjen i forskjellige vinkler, men det er ett triks du kan lære deg. Legg merke til om det er et tre i nærheten av målet. I så tilfelle, så kikk rett frem og bedømm den horisontale avstanden til treet. Den vil være tilnærmet lik avstanden du skal velge siktepinne og skyte i forhold til.

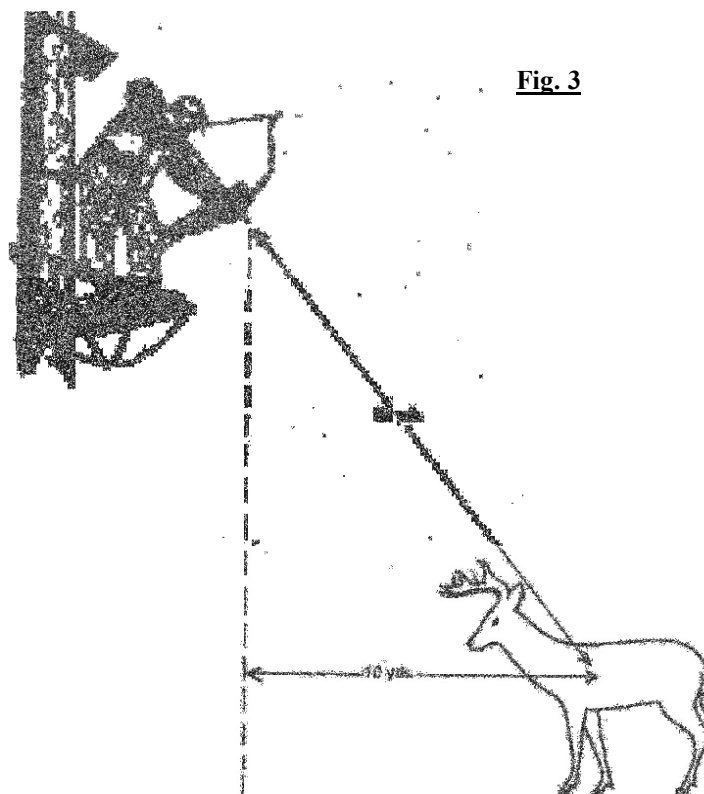

Fig. 3

Laser avstandsmålere

Det finnes i dag flere fabrikater og modeller av laser avstandsmålere å få kjøpt. Disse er av så stor nytte for buejegeren at jeg vil si at de burde være en absolutt del av standardutrustningen under buejakt. De er utrolig nøyaktige og raske å bruke, og prisen er overkommelig. Problemet med noen modeller er at de spiser batterier, men med noen ekstra batterier i reserve, så er du godt dekket opp for hele høsten. De nyeste modellene er ikke større enn at du kan ha dem i skjortelommen, og dermed klare til bruk på et øyeblikks varsel. Jeg vil oppfordre alle buejegere til å sette en slik øverst på ønskelisten.

På neste side er det vist et par eksempler på vanlig brukte målere.

Kvalitet og priser vil variere veldig mellom de forskjellige fabrikater og modeller, så vi anbefaler at du undersøker nøye slik at du finner en som dekker dine behov. Legg stor vekt på størrelse og plassering av funksjonsknapper i valget ditt. Du må regne med at du i mange tilfeller bare kan bruke ene hånden, da du som regel

Leica 900

Bushnell Yardage Pro Scout

holder buen i den andre. Det er også ekstremt viktig at du sjekker at målerne du vurderer har virksomhetsområde som er tilpasset buejakt. Det er ikke interessant om de måler nøyaktige avstander ut til 800-900 m. Det som er viktig for deg er at de starter måling helst så nærme som 10 m, eller kanskje enda kortere.

Bruk av kikkert

Bruk av kikkert, og helst en med god optikk, er nok et meget viktig punkt for en buejeger. Noe av vitsen er jo at man skal oppdage viltet før det oppdager deg, og dette gjøres best ved hjelp av en god kikkert. Når viltet er oppdaget, så går man over i neste fase av buejakten, nemlig hvordan komme seg tett innpå uten å bli oppdaget.

Hvordan bruker man så kikkerten mest effektivt? Unngå å bare ta noen raske sveip over terrenget, for så å la det bli med det. Ta gjerne et raskt sveip for å få en oversikt, men gå så tilbake for å begynne en fingranskning av alle detaljer. Ta deg riktig god tid, og se først og fremst etter bevegelser, som egentlig ikke skulle vært der. Kanskje du oppdager et øre, eller noen tagger av et gevir. Hvis dyret ligger ned og hviler, kan det ligge urørlig lenge om gangen uten å bevege noen del av kroppen, så vær tålmodig. Det vil ofte lønne seg. Hvis du gjør en slett jobb med kikkerten, og ruser frem for tidlig, så vil viltet garantert oppdage deg først.

Hvordan bærer du kikkerten for at den ikke skal være i veien når du skal skyte? Egentlig et personlig valg, men noe av vitsen er at man ikke må gjøre store bevegelser for å få den opp i stilling. Det finnes bæreremmer som holder kikkerten nær inntil brystet, men som i tillegg er elastiske, slik at du kan løfte den opp til ansiktet uten for store bevegelser. Husk hele tiden på at svært få oppadgående bevegelser er naturlige ute i skogen, og dyrene vet hvilke.

Igen ikke ment som noe kjøpepress, men det kan lønne seg å legge noen ekstra kroner i god optikk.

Maksimal skuddavstand

La meg først si at dette er ikke absolutte avstander. Det er i høyeste grad individuelle avstander. Noen skyter bedre enn andre, og kan tøye avstandene over det jeg vil karakterisere som anbefalt maksimal skuddavstand. Andre vil oppleve at deres max avstand ligger betraktelig under den anbefalte max-avstanden. Hva er så anbefalt maksimal skuddavstand? Det er enighet om at un-

der normale vær- og lysforhold bør maksimal skuddavstand være 40 m, og denne bør ikke overskrides med mindre det er snakk om et veloverveid oppfølgings-skudd for å unngå at et skadd dyr unn-slipper. Man bør generelt tilstrebe at normale jakt-skudd ikke blir lenger enn hva man vet at man selv mestrer. Det er tross alt et levende vesen man står overfor, og det er viktig at buejegeren viser ansvar i enhver skuddsituasjon.

Statistikk fra USA og andre steder viser at gjennomsnittlig skuddavstand under jakt er 18 m.

Hvordan finner man sin egen maksimale skyteavstand. En tommelfingerregel er at maksimal avstand er den hvor du greier å treffe en papptallerken med 20 centimeter diameter med 9 av 10 piler. Brenn denne avstanden inn i bevisstheten, og du vil unngå kjedelig skadeskyting. Med mye trening kan du kanskje øke denne avstanden gradvis, men det er ikke noe mål i seg selv å skyte på lengst mulig avstand. Jeg kan bare si, bruk fornuften.

Jaktmetoder

Tre hovedgrupper skiller seg ut, nemlig postering, lokking og snikjakt. Jeg ser ikke for meg at drevjakt er særlig aktuelt da buejegeren som regel jakter alene. Postering kan skje enten på bakken eller på treestand oppe i et tre. Jeg vil si at jakt fra treestand er det som egner seg best for buejakt.

Da sitter du høyt oppe i et tre, i et annet luftlag, og viltet vil ikke like lett oppdage deg. På bakken er du enda mer avhengig av riktig vindretning, og du må skjule dine bevegelser på en helt annen måte. Det er kommet i handelen i den senere tid såkalte "pop-up blinds". Dette er små spesiallagde telt i kamuflasjefarge som du veldig raskt kan sette opp ved siden av en trekkvei etc. De er forsynt med skytevinduer, og gir deg i prinsippet den beskyttelse og skjul du trenger. Ideelt bør disse settes opp en tid i forveien slik at viltet får anledning til å venne seg til dem. Hvis du ikke er komfortabel oppe i høyden, så er disse et bra alternativ.

Lokking er en utrolig spennende jaktmetode, som kan brukes effektivt, hvis du jakter nær opptil parringstiden. Lokkingen kan skje enten fra bakkenivå, eller oppe fra en

Godt kamuflert buejeger med sitt bytte. Og på brystet henger avstands måleren...

treestand. Da får man virkelig testet sine evner. Det finnes lokkepipper etc. å få kjøpt i butikken, men det kan ofte være like effektivt, og enda mer moro, å bruke selvlagd utstyr. Før man kan regne med å få noen effekt ut av lokkingen må man naturlig nok studere og lære seg lokkelydene dyrene bruker.

Dette er ikke gjort over natta, for det krever at du tilbringer en god del tid ute i skogen i de tidsrom dyrene vanligvis lokker. Ikke noe problem sier du kanskje. Det finnes jo lydbånd og videofilmer og alskens hjelpemidler å få tak i slik at du kan sitte i sofakroken å lære dette. Jeg er enig i det, men ingenting er som "the real thing", og det er ofte de små detaljene som er avgjørende. For å si som en av de største produsentene av lokkeutstyr: "Speak the language".

Snikjakt, eller smygjakt, som kanskje noen vil kalle det, er den jaktformen som er mest krevende, men også mest spennende. Da rusler man supersakte gjennom skogen, og når du, forhåpningsvis, oppdager viltet før det oppdager deg, så er oppgaven å komme seg inn på skuddhold. En ting du definitivt må lære deg, hvis du tenker å jakte på denne måten, er tålmodighet. Her går det ikke an å stresse. En annen ting som er superviktig er å passe på vindretningen. Pass hele tiden på at du går i motvind, eller til nøds på tvers av vinden. Gå aldri i medvind. Det er bortkastet tid. Selv om du har lagt opp en rute du har lyst til å gå, så bare glem den hvis vinden er feil. Det er så utrolig fort gjort å glemme dette med vinden, og dermed kan hele jakt dagen i verste fall være

spolert. En annen viktig ting når du er ute og snikjakter - pass på å bevege deg slik at du aldri står eller går i siluett mot himmelen. Da oppdager viltet deg lett. Pass på å ha dekning bak deg som tar vekk konturene dine.

Speiding, kartlegging av viltet

Dette er en del av jaktforberedelsene som mange tar alt for lett på. Det er veldig viktig å ha klart for seg før jakten begynner hvor dyrene helst holder til, hvor de ferdes i terrenget, hvor de spiser, hvor de har liggeplassene sine under dagleiet, hvordan vær og vind påvirker adferden deres etc. Alt dette krever at du tilbringer ganske mye tid ute i jaktterrenget i den del av året da det ikke er jakt.

Benytt gjerne sommerhalvåret til å speide og å prøve kartlegge viltet du skal jakte på. Jo bedre du gjør hjemmeksen din, desto større sjanser har du når jakten begynner. Prøv å skaffe deg et topografisk kart av terrenget, og marker nøye alle dine observasjoner. Hvor så du dyr? Hvilken retning gikk de? Gikk de og beitet? Har du funnet brunstgroper, feiebusker el. tsv. Marker alt på kartet. Veldig viktig for plassering av trestands eller blinds er at du også markerer alle ferdselsveier, slik at du vet hvor du skal postere når jakten begynner.

Alt dette gjelder spesielt hvis du skal jakte på rådyr, eller annet storvilt, når det engang blir lovlig. Hvis du kun skal jakte på småvilt, så bør du legge opp ditt kartleggingsarbeide med det for øyet.

Rifle & Bow Hunting as enjoyed in Africa

Barrel & Bow Safaris tilbyr en skreddersydd pakke for enhver buejeger

Russel Webber
Barrel & Bow Outfitter and Hunting Safari

Tel/Fax +27(0) 40 673 3356
Cell: +27(0) 82 335 6460 / +27(0) 83 295 1326
E-mail: rwebber@discoverymail.co.za

Hunt your dream...

Norsk kontaktperson:

***Anders
Gulbrandsen***

andgulbr@online.no

Mob: 93401960